

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT privind vizita de monitorizare efectuată la Izolatorul de detenție provizorie a Inspectoratului de Poliție Călărași, în data de 06 februarie 2019

Raportul a fost elaborat de către
Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

- *Ceslav Panico,*
- *Svetlana Doltu,*
- *Oxana Gumennaia,*
- *Mihail Gorincioi,*
- *Dumitru Russu*

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de **24 octombrie 2016** în corespundere cu prevederile Legii nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform p. 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*,

Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite preventive și de monitorizare neanunțate în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

I. PRELIMINARII/INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

La data de 06 februarie 2019, între orele 09:55 – 11:30, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul sau CpPT) au efectuat o vizită de monitorizare la Izolatorul de detenție provizorie al Inspectoratului de Poliție Călărași (IDP IP Călărași) cu scopul de a verifica starea de fapt în IDP IP Călărași, precum și monitorizarea implementării recomandărilor vizitei din 26 septembrie 2017¹.

Vizita a fost realizată de echipa de monitorizare în următoarea componență:

1. Svetlana Doltu – membra Consiliului,
2. Ceslav Panico – membrul Consiliului,
3. Mihail Gorincioi – membrul Consiliului

Scopul vizitei: Monitorizarea Izolatorului Inspectoratului de Poliție Călărași sub aspectul respectării drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, inclusiv prin monitorizarea implementării recomandărilor reflectate în Raportul CpPT din vizita precedentă.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Izolatorul de detenție provizorie (în continuare IDP) al Inspectoratului de Poliție Călărași se află în subsolul clădirii inspectoratului, este asigurat cu 11 celule dintre care 3 sunt funcționale (nr. 1 – 2 locuri, nr.4 – 4 locuri și nr. 3 – un loc). Astfel, comparativ cu vizita anterioară (26 septembrie 2017) 8 celule sunt cu activitatea sistată.

La începutul vizitei membrii echipei de monitorizare au purtat discuții cu conducerea Inspectoratului, axate pe scopul și obiectivele vizitei efectuate de către membrii CpPT, la fel s-au solicitat informații generale cu privire la implementarea recomandărilor dar și a modalității de recepționare a raportului CpPT și de reacționare în vederea implementării recomandărilor CpPT.

Accesul în instituție a fost asigurat fără anumite impedimente. Informația solicitată privind activitatea IDP IP Călărași a fost remisă CpPT în termeni rezonabili pe adresa electronică.

Problemele/impedimentele cu care se întâlnesc reprezentanții Inspectoratului de Poliție Călărași, expuse de către reprezentanții Inspectoratului:

- Ce mai gravă problemă ține de compartimentul resurse umane din cauza numărului mare de funcții vacante, inclusiv de conducere;
- Salarizarea insuficientă a personalului medical din IDP;
- Imposibilitatea reparării izolatorului pentru a fi folosit/menținut pe un termen lung, din cauza umidității și amplasării în subsolul clădirii;

¹ http://old.ombudsman.md/sites/default/files/document/attachments/raport_cpt_idp_calarasi_26.09.2017.pdf

În cadrul vizitei, echipa de monitorizare a constatat că în izolator nu erau deținute persoane. La momentul vizitei anterioare a CpPT, de asemenea, nu erau plasate persoane în IDP IP Călărași

Echipa de monitorizare a avut acces neîngrădit la oficiile și încăperile solicitate a fi vizitate, în special: celule, curtea de plimbări, baia și camera destinată interogărilor, cabinetul medical.

1. Din discuțiile purtate cu conducerea IP Călărași, CpPT nu a putut identifica prezența constantă/frecventă a controalelor interne/inspecțiilor interne din cadrul IGP MAI privind monitorizarea tratamentului persoanelor reținute/deținute, aplicării procedurilor de operare și starea condițiilor de detenție în cadrul Izolatorului de detenție preventivă din cadrul IP Călărași.

Alte vizite menționate de administrație au fost 2 vizite realizate de către reprezentanții Oficiului Avocatului Poporului (2018) și vizitele frecvente a procurorilor din cadrul Procuraturii Călărași. Cu toate acestea, conducerea IP Călărași nu a recepționat vreun raport cu recomandări din partea instituțiilor implicate în monitorizare.

Progrese în implementarea recomandărilor CpPT din vizita precedentă

2. În cadrul raportului CpPT din 26 septembrie 2017, au fost subliniate 10 constatări și respectiv 11 recomandări în urma vizitei preventive desfășurate, dintre care 2 recomandări au fost realizate complet, 4 recomandări au fost realizate parțial și 5 recomandări - nerealizate.

3. În ceea ce privește registrele deținute în Izolator, Consiliul constată că, acestea, în mare parte, sunt completate regulat și corect, nu au ștersături și sunt păstrate în condiții conforme.

Cu toate acestea ***unele registre au careva erori/neclarificări, ce țin de – nu mereu este indicat locul/instituția de unde este adusă/escortată persoana în IDP IP Călărași; nu mereu este indicată ora eliberării persoanelor; nu mereu este indicată data eliberării persoanelor.***

CpPT reamintește conducerii IDP IP Călărași despre faptul că persoanele reținute/arestate trebuie deținute în custodia poliției pentru cel mai scurt timp posibil, dar care nu trebuie să depășească 72/48 de ore de la reținerea de facto a persoanei. În acest sens fixarea în registre a orei și datei luării sub custodie (detenția în IDP) și a scoaterii persoanei din IDP poate servi ca termenul de 72 de ore este respectat.

CpPT a avut posibilitate să monitorizeze conținutul următoarelor registre:

- Registrul de predare-primire a serviciului IDP Călărași;
- Registrul de evidență a persoanelor deținute;
- Registrul de evidență a vizitatorilor în IDP Călărași;
- Registru de examinări medicale.

III. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

4. În cadrul vizitei, analizând documentația medicală din cadrul IDP Călărași, ***CpPT a întâlnit cel puțin 2 cazuri ce conțin menționarea leziunilor corporale care pot fi interpretate ca pretinse acte de tortură aplicate persoanelor reținute/parvenite/deținute!***

Înscrierile, identificate în fișele de examinare medicală a deținuților din cadrul IDP Călărași se referă prezența la examinarea medicală a contuziilor țesuturilor moi și escoriații pe parcursul ultimelor 12 luni (3 cazuri în 2018). Cu regret, nu au fost descrise de către personalul medical declarațiile persoanelor deținute în IDP privind circumstanțele contractării acestor leziuni, dar și acțiunile întreprinse ulterior în vederea executării prevederilor *Ordinului (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant*².

- *CpPT reamintește colaboratorilor poliției și conducerii IP Călărași despre faptul că acțiunile de tortură, tratamentul inuman sau degradant sunt pedepsite conform art. 166¹ din Codul penal R.M.*
 - *CpPT, de asemenea, atrage atenția colaboratorilor poliției și personalului medical din cadrul IDP Călărași că, Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale prevede obligativitatea polițiștilor, lucrătorilor medicali din cadrul IDP să întreprindă toate măsurile necesare indicate în Ordin, și în special să informeze imediat procuratura teritorială sau specializată privind constatarea leziunilor corporale vizibile sau când sunt alte circumstanțe ce oferă temei de a presupune că persoana a fost supusă unor astfel fapte, când persoana s-a ales cu alte leziuni corporale fiind în custodia organelor de drept sau în evenimente însoțite de intervenția angajaților organelor de forță. Neîndeplinirea prevederilor Ordinului atrage după sine răspunderea disciplinară, conform legislației.*
2. Din considerentul că în izolator mereu este un reprezentant/persoana de gardă al inspectoratului, deținuții sunt în măsură să între, în orice moment, în contact cu persoana de supraveghere în vederea solicitării de ajutor/inștiința avocatul/procurorul/medicul etc.
 3. Izolatorul IP Călărași de asemenea dispune de supraveghere video în holurile izolatorului și la intrare în izolator.
 4. *CpPT a identificat o practică bună în cadrul IP Călărași privind documentarea reținuților/deținuților* buna practică de conlucrare cu oficiul de documentare a populației fiind menținută.

IV. GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI ALTOR RELE TRATAMENTE

5. *Accesul la avocat.* Din discuția purtată de echipa de monitorizare cu conducerea inspectoratului reiese că în general nu sunt probleme cu accesul la avocat, chiar și în cazul asistenței juridice garantate de stat. Unicul aspect menționat este complicarea comunicării/relațiilor cu Oficiul Teritorial al CNAJGS privind desemnarea avocatului de serviciu, în contextul reținerii persoanelor. Acest lucru este perceput ca proces excesiv formalizat și birocratizat.
6. *Accesul la examinare medicală.* Examinarea reținuților/deținuților se realizează de către felcerul instituției care este solicitat de către administrație, în caz că este necesitate, pentru examinarea persoanelor reținute. În momentul vizitei felcerul nu era prezent la locul de muncă, dar a fost solicitat pentru discuție cu membrii Consiliului.

² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

Asistenta medicală nou-angajată în decembrie 2018 pentru 0,5 salariu combină activitatea în IDP IP Călărași cu cea de asistentă a medicului de familie. S-a stabilit că personalul medical nu a beneficiat de instruire inițială privind activitatea în IDP, precum și nu cunoaște despre ordinele interne ale MAI privind organizarea activității medicale în IDP.

Examinarea medicală la intrarea în izolator este realizată în doar circa 25% cazuri, iar examinarea la fiecare intrare și ieșire ulterioare nu se realizează de loc. Pentru fiecare nou-venit se completează Fișa de examinare medicală la momentul reținerii persoanei plasate în detenție care se anexează la dosarul personal a reținutului. Respectiv, în IDP IP Călărași se realizează parțial Recomandarea CPT (2011) *“orice persoană plasată în izolator obligator trebuie să fie examinată de către personalul medical, în momentul admiterii acestuia și la momentul eliberării”*. Fișa medicală de examinare la plasarea în IDP conține rubrica de contrasemnare de către personalul nemedical care asistă la examinarea medicală. Registrul de evidență medicală nu conține evidența corespunzătoare a persoanelor examinate și a fișelor de examinare medicală perfectate.

În caz de constatare a leziunilor corporale, ultimele nu se consemnează în Registrul separat și nu sunt întreprinse acțiuni ulterioare, fiind nerealizate prevederile Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin ordinul **nr. 77 din 31.12.2013**.

Cabinetul medical este utilizat de comun cu supraveghetorii de gardă, astfel lipsind condiții pentru examinare medicală confidențială. Cabinetul medical este format dintr-o cameră separată, neasigurată cu conexiune la apă și iluminare inadecvată, care necesită reparată. Astfel, nu se respectă ordinul MAI nr. 31 din 27.01.2004 *despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție raional*, care prevede componența punctului medical constituit din cabinetul pentru examinare (12m²), cabinetul de proceduri (12m²) și WC (4m²), precum și dotarea lor cu echipamente și consumabile. Pereții nu sunt acoperiți cu teracotă, astfel nu este posibil de asigurat curățenia umedă în vederea siguranței și respectării regimului sanitaro-igienic pentru spațiile medicale în corespundere cu *Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru instituțiile medico-sanitare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 663 din 23.07.2010*³

Mai mult ca atât, *examinarea medicală a reținuților se realizează doar în prezența polițistului*, fapt ce exclude posibilitatea documentării adecvate a leziunilor corporale sau expunerea de către reținuți ale altor plângeri de ordin confidențial/ medical. Registre destinate înregistrării cazurilor de leziuni corporale/traumatisme/ automutilări și de declarare a grevei foamei, de evidență a fișelor medicale - nu sunt disponibile (lipsesc). Registrele actuale sunt de structură artizanală, nestandardizate.

Asistenta medicală nu a fost informată/instruită despre Regulamentul cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin ordinul nr. 77 din 31.12.2013⁴.

- 7. Informarea rudelor/prietenilor.** CpPT nu îi este clar care este mecanismul/procedura de oferire reținuților a posibilității de a informa (suna), dacă există un Registrul de evidență contrasemnare de către persoană a faptului informării sau refuzul persoanelor reținute de a se folosi de acest drept.

³ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335428>

⁴ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

De asemenea, CpPT a constatat faptul că majoritatea persoanelor reținute/deținute informează rudele/persoanele apropiate despre faptul detenției de la un telefon mobil personal al polițistului care a efectuat reținerea/sau care conduce urmărirea penală a cazului. CpPT a mai constatat faptul că persoanele escortate de la penitenciare (Penitenciarele P-13) nu mereu beneficiază de un apel către rude/persoane apropiate pentru a informa noul loc de detenție.

8. **Acces la depunerea petițiilor.** Din declarațiile reprezentanților Inspectoratului persoanele reținute pot oricând adresa/depune plângeri la Șeful Inspectoratului sau prin intermediul angajaților Inspectoratului către procuror/familie și alte persoane apropiate. Cu toate acestea, **Consiliul nu a putut constata/identifica în cadrul Izolatorului/Inspectoratului o procedură/mecanism clar, care se aplică în cazul plângerilor confidențiale adresate Procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești** privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii persoanelor. Astfel, în interiorul IDP IP Călărași nu a fost identificată vreo cutie poștală prin intermediul căreia deținuții/reținuții ar putea expedia scrisori în afara IDP IP Călărași. Panoul informativ plasat lângă serviciul de gardă al IP Călărași conține informație eronată, învechită privind instituția Avocatului Parlamentar (nevalabilă din 2014 odată cu intrarea în vigoare a Legii privind Avocatul Poporului).
9. Sistemul de supraveghere video este în stare funcțională. În holul izolatorului sunt instalate două camere video, poziționarea acestora permite vizualizarea întregului spectru al holului. A treia cameră video se află în biroul pentru întrevederi și interogări.

V. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

10. **Condiții în celule funcționale.** Echipa de monitorizare a constatat că izolatorul continuă să fie într-o stare funcțională limitată, și **deținerea persoanelor arestate în izolator nu este recomandată de către Consiliu din cauza condițiilor sanitaro-igienice și materiale inadecvate.** Condițiile din celulele funcționale sunt nesatisfăcătoare și nu corespund totalmente standardelor stabilite de legislația națională și internațională. Recomandarea anterioară a **Consiliului privind identificarea unui alt loc pentru deținerea persoanelor aflate în custodia poliției a rămas nerealizată.**

Ca aspecte pozitive **CpPT menționează efortul administrației în organizarea activității cu deținerea pe termeni minimali a reținuților în IDP IP Călărași**, cum sunt:

- a) Micșorarea numărului de rețineri în 2018 (circa 30 persoane noi reținute) și rulajul de circa 300 persoane anual (preponderent deținuți escortați pentru judecată care revin în penitenciar în aceeași zi);
 - b) S-a îmbunătățit conlucrarea cu penitenciarul nr.13 care primește deja deținuții și în caz de escortare după ora 17.00 și în zile de odihnă;
 - c) Instituția a fost asigurată cu două unități de transport noi pentru escortarea reținuților din IDP (de 7 locuri și pentru o persoană). Zilnic este organizată transportarea persoanelor reținute la/de la Penitenciarul nr.13 – Chișinău.
11. **Baia.** Izolatorul este asigurat cu încăpere amenajată cu o baie, de tip duș unde se află și veceul. Persistă miros greu suportabil, umeditatea foarte mare. Este acces centralizat la apă caldă numai în sezonul rece. Condițiile sanitaro-igienice sunt nesatisfăcătoare.

12. Alimentația reținuților. În privința alimentației persoanelor plasate în Izolator, administrația izolatorului a afirmat existența unui contract de prestări servicii cu o companie ce furnizează servicii de alimentare a persoanelor de 3 ori pe zi. Comanda se realizează zilnic, în dependență de numărul persoanelor deținute.

Consiliul dorește să atragă atenția reprezentanților Inspectoratului de Poliție la prevederile art. 20 din Ansamblul de Reguli Minime, care stabilește că: *Orice deținut trebuie să primească de la administrație, la orele obișnuite, o hrană de bună calitate, bine preparată și servită, având o valoare nutritivă suficientă pentru menținerea sănătății și a forțelor sale.*

13. Curtea de plimbare. Spațiul pentru plimbarea deținuților este acceptabil, însă nu are acoperiș în caz de plimbări pe timp de ploaie sau zăpadă. Din spusele angajaților, reținuții au dreptul pentru o oră de plimbare în fiecare zi. Cu toate acestea, la analiza registrilor au fost depistate că au fost cazuri când nu era indicată ora plimbărilor sau reținuții au avut acces la plimbări mai puțin de o oră. Recomandarea privind asigurarea unui acoperiș în curtea de plimbare nu a fost executată.

14. Transportarea deținuților. Un aspect pozitiv menționat de CpPT este asigurarea IDP Călărași cu unități de transport noi pentru escortarea deținuților. Astfel, este respectată recomandarea Consiliului Europei privind condițiile de transportare a deținuților⁵. Totodată, menționăm necesitatea de asigurare a corespunderii automobilelor actelor normative ale IGP, care prevăd supravegherea video pe parcursul escortării. La fel, în caz de escortare a unui singur reținut și deficitul de personal cu care se confruntă instituția, s-a stabilit practica de aplicare a cătușelor pe parcursul transportării. În opinia Consiliului, aceste situații necesită a fi măsură excepțională și supusă unei documentări corespunzătoare. Registrul de aplicare a mijloacelor speciale nu conține mențiuni de acest gen, inclusiv nu a fost aplicată examinarea medicală după aplicarea cătușelor.

15. Asistența medicală.

Unicul Registru medical prezent în cabinetul medical este Registru de evidență a examinărilor medicale, nestandardizat, completat cu rubrici în viziunea subiectivă a personalului medical.

Registru de evidență a leziunilor traumatiche, persoanelor aflate la greva foamei nu sunt disponibile.

Persoanele reținute se pot adresa după asistență medicală prin intermediul personalului de supraveghere, care ulterior contactează telefonic personalul medical. Solicitățile de ajutor medical nu sunt înregistrate prin intermediul registrelor speciale, fapt ce nu permite posibilitatea de analiză și evaluare a executării lor.

În cabinetul medical, pe masă în acces liber pentru personalul nemedical (care deține cheile de la cabinetul medical) se află Registrele de acordare a asistenței medicale persoanelor reținute și arestate în IDP și fișele de examinare medicală, care conțin date confidențiale cu caracter medical.

La fel, în baza Registrului s-a stabilit că în IDP au fost plasate persoane cu diverse maladii: hipertensiune arterială, diabet zaharat, gastrite, leziuni traumatiche. Cu regret, CpPT nu a identificat mecanisme/procedure de referire și asigurare a continuării tratamentului acestora, iar lipsa tratamentului fiind cu risc de rele tratamente.

În discuții cu supraveghetorii din IDP s-a constatat că aceștia nu cunosc despre regulile sigure de perchezitii, noțiunea de set individual de perchezitii și procedurile necesare de

⁵ <https://rm.coe.int/16808b631d>

urmat în caz de lezare accidental în scopul prevenirii infectării cu HIV și alte maladii cu transmitere prin sânge. Cu atât mai mult, că acest lucru este prevăzut și în Instrucțiunea metodică cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015⁶.

Medicamente sunt procurate anual de circa 3000 lei, care sunt păstrate în dulap închis cu lacăt. Asistenta medicală nu avea asupra sa cheia, respectiv nu a fost posibilă verificarea spectrului de medicamente și termenele lor de valabilitate. Cabinetul necesită dotare cu frigider pentru păstrarea unor medicamente, iar dulapurile și masa – cu lăcăți pentru păstrarea sigură a documentației medicale.

Deșeurile rezultate din activitatea medicală, contrar prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, sunt colectate nesigur⁷, iar în instituție lipsesc proceduri de gestionare a lor. Punctul medical nu este asigurat cu sterilizator, autoclave, lămpi de cuarț sau alte dispozitive pentru sterilizarea spațiilor și instrumentelor medicale. Respectiv, nu se asigură siguranța manoperelor medicale și există riscuri pentru sănătatea reținuților și colaboratorilor.

Sistem de monitorizare și evaluare a problemelor de sănătate, date statistice în instituție nu există.

Garanții organizatorice și verificări privind asistența medicală

Registrul vizitelor organelor ierarhic-superioare nu conține înscrisuri privind verificări realizate pe domeniul medical. Calitatea tratamentului prescris, precum și respectarea protocoalelor clinice de diagnostic și tratament aplicat deținuților în izolator nu este supusă unor verificări sistematice nici de către serviciul medical Ministerului Afacerilor Interne, nici de alte instituții abilitate. Respectiv, Consiliul consideră încălcarea gravă a drepturilor reținuților/deținuților la asistență medicală de calitate și lipsa garanțiilor organizatorice din partea Ministerului Afacerilor Interne, care pot fi interpretate ca tratament inuman și degradant.

CONSTATĂRI:

1. Consiliul constată progrese neesențiale în implementarea Recomandărilor Raportului vizitei din 2017 atât la nivel IGP, cât și la nivel instituțional (IDP IP Călărași). Din 11 recomandări în urma vizitei preventive desfășurate, dintre care 2 recomandări au fost realizate complet, 4 recomandări au fost realizate parțial și 5 recomandări - nerealizate;
2. Echipa de monitorizare a avut acces neîngrădit la oficiile și încăperile solicitate a fi vizitate;
3. IP Călărași este asigurat insuficient cu personal, mai ales de conducere; De asemenea, IDP IP Călărași este asigurat cu personal insuficient;
4. Consiliul nu a putut constata/identifica în cadrul Izolatorului/Inspectoratului o procedură/mecanism clar care se aplică în cazul plângerilor confidențiale adresate Procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor. Pe

⁶ <http://www.leahn.org/wp-content/uploads/2014/05/Manual-on-police-and-HIV.pdf>

⁷ <http://lex.justice.md/md/368030/> Art. 55 (3) Împachetarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, inclusiv a celor periculoase, se efectuează doar în ambalaj confecționat din materiale care permit eliminarea acestuia cu riscuri minime pentru mediu și sănătatea populației. Ambalajul în care se face colectarea și care vine în contact direct cu deșeurile periculoase rezultate din activitatea medicală este de unică folosință și se elimină o dată cu conținutul.

- panourile informative în cadrul inspectoratului nu există informație actualizată cu privire la instituțiile ce pot fi contactate în caz de încălcări ale drepturilor persoanelor reținute/deținute;
5. În cadrul vizitei au fost depistate 3 cazuri ce conțin leziuni corporale care pot fi pretinse acte de tortură aplicate persoanelor reținute/parvenite/deținute în IDP Călărași;
 6. Colaboratorii IP Călărași nu sunt informați despre obligativitatea ce le revine prin procedurile indicate în Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. Respectiv, personalul medical care a examinat medical persoanele deținute și care a făcut înscrisurile în documentația medicală nu a întreprins careva măsuri ulterioare conform Ordinul nr.77 din 31.12.2013;
 7. Registrele din cadrul Izolatorului nu sunt standartizate, dar sunt indeplinite cu acuratețe (parțial). Cu toate acestea unele registre au careva erori/neclarificări, ce țin de – nu mereu este indicat locul/instituția de unde este adusă/escortată persoana în IDP IP Călărași; nu mereu este indicată ora eliberării persoanelor; nu mereu este indicată data eliberării persoanelor;
 8. Persoanele reținute/deținute au posibilitatea de a contacta/suna gratuit o rudă sau alte persoane apropiate. Însă, în astfel de cazuri nu este clar care este mecanismul/procedura stabilită. Majoritatea persoanelor reținute/deținute informează rudele/persoanele apropiate despre faptul detenției de la un telefon mobil personal al polițistului care a efectuat reținerea/sau care conduce urmărirea penală a cazului. Iar persoanele escortate de la penitenciar (Penitenciarul P-13) nu mereu beneficiază de un apel către rude/persoane apropiate pentru a informa noul loc de detenție.
 9. Celulele nefuncționale și încăperile de deținere pentru perioade scurte de timp, sunt sudate și nu sunt folosite;
 10. Inspectoratul de Poliție Călărași continuă buna practică de asigurare a documentării rapide a persoanelor reținute. În special, asigură elaborarea în decurs de câteva ore a formei 09, pentru ca persoanele reținute să fie cât mai apid escortate la penitenciarul nr.13;
 11. Izolatorul nu este asigurat cu lenjerie de pat și seturi igienice (pentru bărbierit, pasta/periuțe de dinți, săpun) Saltelele sunt într-o stare nesatisfăcătoare;
 12. Instituția a fost asigurată cu transport pentru escortarea deținuților;
 13. Examinarea medicală la intrare se realizează doar la circa o pătrime reținuți, și ieșirea din izolator - nu se realizează;
 14. Examinarea medicală nu este confidențială, fiind realizată în prezența polițistului. Fișele medicale și Registrele de evidență a fișelor medicale prevăd rubrica de contrasemnare de către personalul medical prezent la examinare;
 15. Registrul medical nu este nestandardizat, dar completate cu acuratețe și regulat;
 16. Registrul de evidență a leziunilor traumatice nu este disponibil;
 17. Cabinet medical și izolator medical (pentru bolnavi infecțioși) în IDP nu este amenajat conform cerințelor față de spațiile medicale;
 18. Confidențialitatea documentației medicale nu este asigurată;
 19. Deșeurile rezultate din activitatea medicală nu sunt gestionate conform prevederilor legale;
 20. Analiza statistică a domeniului medical nu se realizează;
 21. Personalul medical necesită instruire în documentarea leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”);

22. Polițiștii din IDP nu cunosc despre prevederile Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015. ✓

RECOMANDĂRI

A. Ministerului Afacerilor Interne

1. Reevaluarea atribuțiilor și a activităților serviciului medical MAI în vederea includerii inspecțiilor interne privind monitorizarea asistenței medicale în locurile de detenție a persoanelor din cadrul IGP, nu doar din punct de vedere a condițiilor sanitaro-igienice, dar și procesual/operațional/managerial;

B. Inspectoratului General de Poliție

1. Instituirea mecanismelor interne (și a persoanelor responsabile) în vederea recepționării, implementării și monitorizării recomandărilor înaintate de către IGP de la CpPT pe parcursul anilor 2016-2019 privind problemele sistemice identificate ca rezultat a desfășurării vizitelor în Izolatoarele de Detenție Provizorie;
2. Reevaluarea atribuțiilor și a activităților inspecțiilor/direcțiilor de controale interne privind monitorizarea locurilor de detenție a persoanelor din cadrul IGP, nu doar din punct de vedere a condițiilor de detenție, dar și procesual/operațional/managerial;
3. Elaborarea și aprobarea procedurilor instituționale de conduită în caz de pretinse cazuri de tortură, tratament inuman și degradant pentru standardizarea acțiunilor personalului locurilor de detenție (inclusiv medical) în vederea respectării garanțiilor împotriva torturii și investigării efective, inclusiv revizuirea practicii aplicării de către toate instituțiile vizate a Ordinului comun nr. 77 din 31.12.2013, și stabilirea măsurilor de sancționare a neaplicării acestui Ordin;
4. Revizuirea Fișelor de examinare medicală primară și instituirea sistemului de cartelă medicală pentru fiecare reținut;
5. Revizuirea Fișelor de examinare medicală primară și Registrele de evidență a fișelor medicale în vederea excluderii contrasemnării de către personalul nemedical;
6. Elaborarea și implementarea Registrele de evidență a examinărilor medicale realizate în prezența personalului nemedical, cu prevederea expresă a situațiilor de aplicare și documentarea adecvată;
7. Elaborarea și implementarea Registrele de evidență a leziunilor traumatice, cazurilor de automutilări și greva foamei;
8. Elaborarea și aprobarea procedurilor de management a deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, inclusiv elaborarea Planului –cadru de gestionare; Elaborarea și aprobarea indicatorilor statistici privind sănătatea persoanelor plasate în IDP.
9. Asigurarea instruirii inițiale și continuu a personalului medical din cadrul IDP în vederea realizării adecvate a activității medicale și asigurarea garanției de examinare medicală.
10. Evaluarea sistemului de remunerare a personalului medical în IDP în vederea corespunderii salariului sarcinilor necesare și asigurarea accesului deținuților la medic 24/24 ore, inclusiv la fiecare intrare și ieșire din IDP.

C. Inspectoratului de Poliție Călărași

1. Informarea colaboratorilor, inclusiv personalul medical despre constatările expuse în prezentul Raport cu elaborarea unui Plan de redresare a situației;

2. Actualizarea panourilor informative din cadrul inspectoratului cu privire la instituțiile ce pot fi apelate în caz de încălcări ale drepturilor persoanelor reținute/deținute;
3. Identificarea unor proceduri/mecanisme clare în cadrul izolatorului/Inspectoratului de Poliție Călărași privind plângerile confidențiale adresate de către deținuți procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/ alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor;
4. Asigurarea condițiilor materiale minime de detenție în Izolatorul Inspectoratului de Poliție Călărași până la luarea deciziei de sistare a activității, în special delimitarea totală, de la podea până la tavan, a toaletelor din celule; asigurarea celulelor cu iluminarea artificială suficientă, inclusiv pentru a citi;
5. Informarea/instruirea personalului din cadrul IDP IP Călărași privind indicarea în registre a : locul/instituția de unde este adusă/escortată persoana în IDP IP Călărași; ora eliberării persoanelor; data eliberării persoanelor;
6. Asigurarea persoanelor deținute cu lenjerie de pat și seturi igienice (pentru bărbierit, pasta/periute de dinți, săpun);
7. Identificarea soluțiilor privind posibilitatea amenajării unui acoperiș de protecție și a unor scaune sau bănci pe timp de ploaie/ninsori a persoanelor deținute în izolator, în siguranță;
8. Aplicarea cătușelor în circumstanțe legale cu asigurarea înregistrării în Registrul de aplicare a mijloacelor speciale.
9. Asigurarea mijloacelor de transport a reținuților cu supraveghere video.
10. Informarea personalului implicat în escortarea persoanelor privind ordinele noi/standarde operaționale ce țin de transportarea persoanelor;
11. Asigurarea funcționalității (spațiilor necesare) punctului medical în corespundere cu Ordinul MAI nr. 31 din 27.01.2004 despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție rațional în vederea examinării medicale confidențiale și Regulamentul sanitar privind condițiile sanitaro-igienice în instituțiile medicale.
12. Asigurarea examinării medicale obligatorii, în condiții de confidențialitate pentru fiecare reținut la intrare/ieșire în/din izolator;
13. Asigurarea securității datelor personale cu caracter medical;
14. Asigurarea respectării prevederilor Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr. 969 din 20 martie 2014 (Ordinului MAI nr.408 din 31.12.2013);
15. Asigurarea informării efectivului IDP despre prevederile Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015, inclusiv măsurile sigure de percheziție.
16. Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, inclusiv elaborarea Planului instituțional de gestionare.

D. Procuraturii Generale

1. Revizuirea/completarea ordinului nr.77 cu algoritmi clari de interacțiune între actorii implicați în documentarea pretinselor acte de tortură, inclusiv indicatorii de monitorizare. Identificarea unor proceduri rapide și simple pentru colaboratorii/personalul IP de a informa procurorul responsabil de investigarea cazurilor de tortură din cadrul Procuraturii privind cazurile identificate ce conțin semne sau alegații privind actele de tortură aplicate persoanelor

reținute/parvenite/deținute în IDP; Includerea prevederilor expres de protecție a personalului medical pentru documentarea și raportarea leziunilor traumatice.

2. De comun cu Procuratura Călărași și conducerea Inspectoratului de Poliție Călărași informarea/instruirea colaboratorii/personalul IP Călărași despre prevederile art. 1661 din Codul penal R.M., precum și despre procedurile obligatorii indicate în Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

Data aprobării raportului

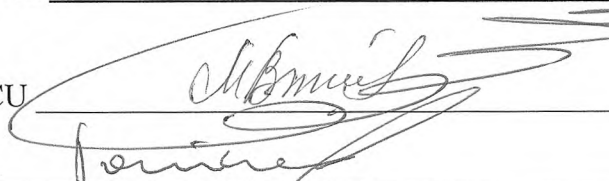
24 februarie 2019

Acest raport a fost elaborat și aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii (CpPT)

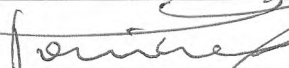
Mihai COTOROBAI

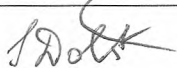
Maia BĂNĂRESCU

Ceslav PANICO

Svetlana DOLTU

Mihail GORINCIOI

Oxana GUMENNAIA

Dmitrii RUSSU

